

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра міжнародного права

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Law of international organizations /

Право міжнародних організацій»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Law of international organizations / Право міжнародних організацій» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 13 с.

Розробник:

Аббакумова Дарина В'ячеславівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права
(протокол № 10 від 31 травня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри міжнародного права
(протокол № 11 від 27 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Стешенко Володимир Миколайович,
кандидат юридичних наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Law of international organizations / Право міжнародних організацій
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Аббакумова Дарина В'ячеславівна, доцент кафедри міжнародного права, к.ю.н., доцент
Контактний телефон	704-92-19
E-mail	d.v.abbakumova@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність права міжнародних організацій, розуміння його базових категорій. Аналізується поняття, види та правова природа міжнародних організацій. Окреслюється організаційна структура міжнародних організацій, зокрема ООН, Ради Європи, ЄС, ОБСЄ, НАТО, встановлюються їх права й обов'язки. Розглядається порядок прийняття актів міжнародними організаціями, а також аналізуються особливості відповідальності міжнародних організацій.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань про правове регулювання порядку утворення та діяльності міжнародних організацій, вивчення вітчизняних та зарубіжних підходів до розуміння змісту права міжнародних організацій, вироблення основних умінь і навичок застосування актів міжнародних організацій, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про право міжнародних організацій, його змістовне наповнення;
- опанування базовими категоріями права міжнародних організацій;

- визначення актуальних проблем права міжнародних організацій та напрямів сучасних наукових досліджень цієї галузі міжнародного права;
- аналіз і дослідження прикладних проблем порядку прийняття актів органами міжнародних організацій;
- наведення характеристики видів міжнародних організацій, аналіз їх структури, визначення правової природи актів міжнародних міжурядових організацій, окреслення повноважень їх органів;
- розвиток навичок і умінь застосування актів міжнародних організацій у практичній діяльності.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки***

Пререквізити: «Міжнародне право», «Право Європейського Союзу».

Кореквізити: «International law of treaties / Право міжнародних договорів», «Universal and regional systems of human rights protection / Універсальні та регіональні системи захисту прав людини», «International criminal law / Міжнародне кримінальне право», «Diplomatic and consular law / Дипломатичне і консульське право».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Аналізувати природу та зміст правосуб'єктності міжнародних організацій.

РН НД 2. Дискутувати зі складних правових проблем застосування актів міжнародних організацій в національній правовій системі.

РН НД 3. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо відповідності держав критеріям членства у міжнародних організаціях.

РН НД 4. Здійснювати порівняльно-правовий аналіз повноважень різних міжнародних організацій.

РН НД 5. Інтегрувати знання про сутність актів *Ultra Vires*, їх призначення в праві міжнародних організацій.

РН НД 6. Демонструвати розуміння змісту прецедентної практики Міжнародного суду ООН та інших міжнародних судових органів, особливостей їх впливу на розвиток права міжнародних організацій.

РН НД 7. Аналізувати діяльність та повноваження міжнародних організацій універсального та регіонального характеру.

РН НД 8. Демонструвати навички підготовки проєктів актів міжнародних організацій, наводити їх обґрунтування, зазначати способи й порядок їх прийняття.

РН НД 9. Характеризувати організаційну структуру ООН, включно з її спеціалізованими установами.

РН НД 10. Демонструвати знання та розуміння проблеми реформування ООН.

РН НД 11. Аналізувати діяльність міжнародних організацій у сфері підтримки миру та безпеки: ОБСЄ, НАТО.

РН НД 12. Характеризувати діяльність міжнародних організацій економічного характеру: Світовий банк, МВФ, СОТ.

Види навчальних занять та самостійна робота

для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Історія виникнення міжнародних організацій	Історія виникнення міжнародних організацій	8
2	Поняття та види міжнародних організацій	Поняття та види міжнародних організацій	8
3	Правова природа міжнародних міжурядових організацій	Правова природа міжнародних міжурядових організацій	8
4	Внутрішньоорганізаційна структура міжнародних організацій. Акти	Внутрішньоорганізаційна структура міжнародних організацій. Акти	8

	міжнародних організацій.	міжнародних організацій.	
5	Відповідальність міжнародних організацій.	Відповідальність міжнародних організацій.	8
6	Дипломатичне право міжнародних організацій	Дипломатичне право міжнародних організацій	8
7	Міжнародні міжурядові організації універсального та регіонального характеру. Організація Об'єднаних Націй (ООН).	Міжнародні міжурядові організації універсального та регіонального характеру. Організація Об'єднаних Націй (ООН).	8
8	Спеціалізовані установи ООН.	Спеціалізовані установи ООН.	8
9	Міжнародні міжурядові організації економічного характеру	Міжнародні міжурядові організації економічного характеру	8
10	Міжнародні міжурядові організації у сфері підтримки миру та безпеки.	Міжнародні міжурядові організації у сфері підтримки миру та безпеки.	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Історія виникнення міжнародних організацій	Історія виникнення міжнародних організацій	110
2	Правова природа міжурядових організацій	Правова природа міжурядових організацій	
3	Міжнародні міжурядові організації універсального та регіонального характеру. Організація Об'єднаних Націй (ООН).	-	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, актів міжнародних організацій;
- робота над кейсами з питань діяльності міжнародних організацій;

- виконання практичних завдань, самотестування;
- підготовка презентації або написання есе;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквіумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Law of international organizations / Право міжнародних організацій» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26.06.1945 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text
2. Північноатлантичний договір від 04.04.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_008#Text
3. Статут Ради Європи від 05.05.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001#Text
4. Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055#Text
5. Віденська конвенція про право міжнародних договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21.03.1986 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04#Text
6. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру від 14.03.1975 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_254#top

7. Конвенція про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй від 13.02.1946 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_150#Text

8. Статті про відповідальність міжнародних організацій 2011 р. URL: https://www.un.org/en/ga/sixth/69/int_organizations.shtml

9. Відшкодування збитків на службі ООН: Консультативний висновок Міжнародного Суду ООН від 11.03.1949 р. URL: <https://www.icj-cij.org/files/case-related/4/004-19490411-ADV-01-00-EN.pdf>

Основна література

1. Аббакумова Д. В. Комітет Міністрів Ради Європи: міжнародно-правова природа та повноваження: монографія. Харків: Право, 2016. 256 с.

2. Кулеба Д. І. Участь України в міжнародних організаціях. Правова теорія і практика. Київ: Проміні, 2007. 304 с.

3. Abbakumova D. The role of the World Bank and the IMF in the international financial system and the human rights sphere. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2019. Vol. 5. No. 4. P. 25–34. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/700/pdf>

4. Amerasinghe C.F. Principles of the Institutional Law of International Organizations. 2nd revised edition. Cambridge University Press, 2005.

5. Coicaud J-M., Heiskanen V. The legitimacy of international organizations. Tokyo, New York: United Nations University Press, 2001. 578 p.

6. Iriye A. Global community: the role of international organizations in the making of the contemporary world. University of California Press, 2002. 246 p.

7. Klabbbers J. An Introduction to International Institutional Law. 2nd Edition. Cambridge University Press, 2009. 390 p.

8. Seyersted F. Common law of international organizations. Leiden, Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2008. 604 p.

9. Shaw M.N. International Law. Sixth edition. Cambridge University Press, New York, 2008. 1542 p.

10. Schermers H.G., Blokker N.M. *International Institutional Law. Unity within Diversity*. 5 th ed. Leiden, Boston: Martinus Nijhoff Publishers. 2011, 1273 p.

11. Stumer A. *Liability of Member States for Acts of International Organizations: Reconsidering the Policy Objections*. *Harvard International Law Journal*. Summer 2007. Vol. 48. No. 2. P. 553–580.

12. Wellens K. *Remedies against International Organizations*. Cambridge, 2002. 295 p.

Додаткова література

1. Аббакумова Д. В. Особливості здійснення моніторингу головними органами Ради Європи. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 4. С. 78–95.

2. Аббакумова Д.В. Процедурні аспекти функціонування Комітету Міністрів Ради Європи. *Журнал східноєвропейського права*. 2018. № 57. С. 25–33.

3. Аббакумова Д.В. Членство в Раді Європи та захист прав людини. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 3. С. 439–445.

4. Андрейченко С.С. Особливості кодифікаційного розвитку норм про міжнародно-правову відповідальність міжнародних організацій. *Право України*. 2017. № 7. С. 156–162.

5. Баймуратов М. А. Организация Объединённых Наций в условиях глобализации: вопросы модернизации и повышения эффективности деятельности: моногр. / М. А. Баймуратов, В. Б. Мелинишин, Ю. В. Волошин; под ред. М. А. Баймуратова. Москва: Транслит, 2008. 272 с.

6. Білоцький С.Д. Миротворчі операції НАТО в Південно-Східній Європі: міжнародно-правовий аспект. Київ: Видавничий дім «Промінь», 2010. 270 с.

7. Боцицький Ю.Л. Право міжнародних організацій і Україна: у схемах та таблицях: навч. посіб. / за заг. ред. Боцицького Ю.Л., Дей М.О. Київ: Ліра-К, 2015. 268 с.

8. Міжнародне право: навч. посіб. / за ред. М. В. Буроменського. Київ: Юрінком Інтер, 2005. С. 170–185.
9. Право международных организаций: учебник и практикум / под ред. Абашидзе А. Х. Москва: Издательство Юрайт, 2016. 515 с.
10. Савчук К.О. Особливості правового регулювання членства в Організації Північноатлантичного договору. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 3. С. 258–265.
11. Тарасов О. В. Суб'єкт міжнародного права: проблеми сучасної теорії. Харків: Право, 2014. 512 с.
12. Флоренц Бенуа-Ромер, Гайнріх Клебес. Право Ради Європи. Прямуючи до загальноєвропейського простору / пер з англ. Київ: К.І.С., 2007. 232 с.
13. Шибаева Е.А. Право международных организаций: Вопросы теории. Москва: Международные отношения, 1986. 160 с.
14. Шибаева Е.А., Поточный М. Правовые вопросы структуры и деятельности международных организаций: учеб. пособие. 2-е изд. Москва: Изд-во МГУ, 1988. 192 с.
15. Яковенко Н.Л. Міжнародні організації у сфері безпеки. НАТО, ОБСЄ: навч. посіб. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: ВПЦ «Київ. ун-т», 2020. 367 с.

Інтернет-ресурси

Сайт ООН – <https://www.un.org>

Представництво ООН в Україні – <http://www.un.org.ua/ua/>

Сайт Ради Європи – <https://www.coe.int>

Офіс Ради Європи в Україні – <https://www.coe.int/uk/web/kyiv>

Сайт ОБСЄ – <https://www.osce.org>

Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ в Україні –

<https://www.osce.org/uk/special-monitoring-mission-to-ukraine>

Координатор проєктів ОБСЄ в Україні – <https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine>

Сайт НАТО – <https://www.nato.int>

Представництво НАТО в Україні –

<https://www.nato.int/cps/uk/natohq/172885.htm>

Сайт ЄС – <https://eeas.europa.eu>

Представництво ЄС в Україні – https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри міжнародного права. URL:

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=217:kafedra-mizhnarodnoho-prava&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога – дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Law of international organizations / Право міжнародних організацій» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34